

14.2.2003

1415/4/02

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Juha Haapamäki

ESITUTKINNAN KESTO

1

KANTELU

A arvostelee 27.5.2002 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Tornion kihlakunnan poliisilaitosta siitä, että hänen rikosilmoitustaan ei tutkittu ennen syyteoikeuden vanhentumista.

2

SELVITYS

- - -

3

RATKAISU

3.1

Tapahtumatietoja

A teki 30.3.2000 rikosilmoituksen 1.3.2000 tapahtuneesta kotirauhan häirinnästä (puhelinsoiton) ja vaati nimeämälleen tekijälle rangaistusta. Ilmoituksen vastaanottanut vanhempi rikoskonstaapeli B toimi asiassa tutkijana ja komisario C tutkinnanjohtajana (lukuun ottamatta lomiaan).

Syyliseksi epäilty henkilö kuulusteltiin 26.2.2002 Rovaniemellä. Komisario C teki 5.3.2002 päätöksen olla saattamatta asiaa syyttäjän harkittavaksi, koska tutkitun rikoksen syyteoikeus oli vanhentunut.

3.2

Kannanotto

Esitutkintalain 6 §:n mukaan esitutkinta on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä.

Esitutkinta on yleensä tuloksekkainta silloin, kun se voidaan toimittaa mahdollisimman pian rikoksen tapahduttua. Esitutkinnan joutu isuudella on luonnollisesti suuri merkitys rikoksen uhrin kannalta. Esitutkinnan toimittaminen ilman aiheetonta viivytystä on tärkeää myös syyliseksi epäillyn kannalta, jotta hän ei joudu olemaan kauempaa kuin välttämätöntä rikoksesta epäillyn asemassa. Ylipää tään asianmukainen esitutkinta ja sen viivytyksetön

toimittaminen on tärkeää koko rikosoikeudellisen järjestelmän toimivuuden ja uskottavuuden kannalta.

Esitutkinnalle ei voida asettaa yleisiä enimmäisaikaa. Esitutinnan hyväksyttävä kesto riippuu kussakin yksittäistapauksessa tutkittavana olevan asian erityispiirteistä kuten sen laadusta ja laajuudesta. Luonnollisesti myös käytettävissä olevat resurssit vaikuttavat esitutinnan keston. Poliisi joutuu asettamaan tehtäviään kiireellisyysjärjestykseen, minkä johdosta vähemmän kiireelliseksi arvioidut esitutkinnot joutuvat odottamaan vuoroaan. Selvää kuitenkin on, että poliisin tulee toimittaa esitutkinta ennen syyteoikeuden vanhentumista siten, että syyteharkintaan jää kohtuullinen aika.

Tässä tapauksessa kysymyksessä on ollut yksinkertainen rikosasia, jonka tutkiminen ja syyteharkintaan saattaminen ei olisi vaatinut erityisen laajoja toimenpiteitä. B:n selvityksen mukaan hän odotti mahdollista sovintoa asianosaisten kesken. A on todennut, että hän B:n aloitteesta ilmoitti miettivänsä asiaa, mutta ilmoittaneensa myöhemmin, ettei peru ilmoitustaan.

A:n ja B:n kertoma heidän keskusteluistaan on ristiriitaista ja niiden sisällöstä ei jälkikäteen olekaan saatavissa tarkkaa selvitystä. Minulla ei ole perusteita asettaa jommankumman kertomusta lähtökohtaisesti toista uskottavammaksi. Se, mitä on tapahtunut, jääkin osin epäselväksi. On myös mahdollista, että B ja A ovat ymmärtäneet toisensa ainakin joiltain osin väärin.

Joka tapauksessa tilanne oli se, että A oli vaatinut asiassa rangaistusta eikä ollut vaatimustaan peruuttanut. Vaikka on sinänsä perusteltua, että poliisi pyrkii edistämään asian sovinnollista ratkaisua, ei jutun kohtaloa saa jättää asianomistajan aktiivisuuden varaan. B:n olisikin tullut hyvissä ajoin ennen syyteoikeuden vanhentumista varmistaa A:n vaatimukset asiassa. Tätä hän ei ole tehnyt ja epäillyn rikoksen syyteoikeus on vanhentunut.

Käytettävissä olevan selvityksen mukaan ylikomisario D:llä ei käytännössä ole ollut asian kanssa tekemistä. Tutkinnanjohtajana toiminut C puolestaan on nähökseni siinä määrin valvonut tutkijan toimintaa tässä asiassa, että tapahtunutta ei voida lukea hänen syykseen. Katsonkin, että syyteoikeuden vanhentumisen on katsottava johtuneen B:n laiminlyönnistä.

3.3

Toimenpiteet

Saatan vastaisen varalle käsitykseni vanhemman rikoskonstaapelin B:n virheellisestä menettelystä hänen tietoonsa. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni B:lle. Muihin toimenpiteisiin kantelu ei anna aiheutta.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan oheisena.